

Asia: VN/26572/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain ja Oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta

1. Yleiset kommentit

Lausuntonne yleisesti esityksestä

Sovittelulakiin ehdotetut muutokset vaikuttavat perustelluilta ja ovat pääpiirteissään kannatettavia.

Lausuntonne vaikutusten arvioinnista

-

2. Ehdotukset palvelujen järjestämisvelvollisuudesta ja valvonnasta (Sovittelulaki 7 ja 7a §)

Kommenttinne ehdotuksesta

Ehdotukset ovat kannatettavia. Oikeuspalveluvirastoon siirryttäessä on kuitenkin tärkeää huolehtia siitä, ettei sovittelu palveluna oikeudellistu liikaa, vaan säilyttää luonteensa sosiaalisena konfliktinratkaisukeinona.

Valvonnan osalta on perusteltua, että sovittelua valvottaisiin samalla tavoin kuin muitakin Oikeuspalveluviraston palveluja.

3. Ehdotukset neuvottelukuntaa koskeviksi muutoksiksi (Sovittelulaki 6 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

-

4. Ehdotukset tietojensaantioikeudesta (Sovittelulaki 15, 16 ja 25 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

Ehdotukset ovat kannatettavia. 15 ja 16 § ehdotetut muutokset selkeyttävät tietojensaantioikeutta nykytilanteeseen verrattuna.

5. Ehdotukset julkisuuslain soveltamisesta (Sovittelulaki 20 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

-

6. Ehdotukset siirtymäsäännöksiksi (Sovittelulaki)

Kommenttinne ehdotuksesta

Sovittelupalvelun katkeamattoman jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että Terveys- ja hyvinvoinninlaitoksella sovitteluun liittyviä tehtäviä hoitavat henkilöt siirtyvät Oikeuspalveluvirastoon, THL:n ja palveluntuottajien väliset sopimukset siirtyvät uudelle hallinnonalalle ja valtakunnallisen SÖPU-tietojärjestelmän toiminta kaikissa tilanteissa turvataan.

7. Ehdotus talous- ja velkaneuvonnan erottamiseksi oikeusaputoimistoista (Laki Oikeuspalveluvirastosta 1, 2, 4 ja 9 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

Ehdotus vaikuttaa perustellulta. Talous- ja velkaneuvonnan siirtyminen pois oikeusaputoimistosta vahvistaa sen itsenäisyyttä. Eri palveluiden itsenäisyys luo hyvän mallin sille, jos sovittelupalvelu joskus tulevaisuudessa valtiollistetaan.

8. Ehdotus esteellisyysäännöksistä (13 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

-

9. Ehdotus asiakkaan ohjaamiseksi toiseen toimistoon mm. esteellisyystilanteissa (14 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

-

10. Ehdotus Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimiston johtajaa koskeviksi säännöksiksi (4, 9 ja 15 §)

Kommenttinne ehdotuksesta

-

11. Muut huomiot

-

Rikosoikeudellisen virkavastuun soveltaminen vapaaehtoissovittelijoihin (ehdotettu 21 a §) voisi parantaa sovittelun asiakkaiden oikeusturvaa. Samalla se voi nostaa kynnystä ryhtyä tekemään jo nykyisellään vastuullista ja vaativaa vapaaehtoistyötä. On myös syytä miettiä sitä, käyttääkö vapaaehtoissovittelija sellaista julkista valtaa, johon virkavastuu kuuluu. Sovittelijan tehtävänä on sovittelulain mukaan auttaa osapuolia löytämään keskenään heitä tyydyttävät ratkaisut ja laatia heidän välisestään sopimuksesta asiakirja (17 §). Päätökset tekee sovittelutoimisto (15 ja 19 §).

Piiparinen Leila
Pohjois-Karjalan sovittelutoimisto